

TEKNOLOJİ, YENİLİK VE GİRİŞİM SERMAYESİ GÜNLERİ

+

PROJE PAZARI

1-2 ARALIK 2005

ESBAŞ TEKNOLOJİ MERKEZİ

EGE SERBEST BÖLGESİ, GAZİEMİR-İZMİR

Proje Pazarı'na sunulan projelerin posterleri, 1-2 Aralık 2005 tarihlerinde sergilenecektir.

PROJE No: 231**Adı Soyadı** : Yrd. Doç. Atilla C. KILIÇ, Arş.Gör. İrem ÇALIŞICI PALA**Kurumu** : D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü Çinicilik ve Çini Onarımları Anasanat Dalı**Adresi** : Yavuz Bingöl Sanat Sokağı No:4 35320 Balçova İzmir**E-Posta** : atilla.kilic@deu.edu.tr, irem.calisici@deu.edu.tr**Projenin Adı** : İZNIK FRİTLİ ÇİNİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

KONUSU : İznik Çinileri Dünya seramik literatüründe önemli bir yer kaplamaktadır. Bunun birçok nedeni bulunmaktadır. Desen zenginliği, renk özgünlüğü, çamur-sır-astar-boya uyumu, pişme derecesinin çok düşük olması v.b. özellikler İznik çinilerini, Dünya seramikleri arasında ön plana çıkarmaktadır. Ayrıca İznik çinilerinin üretimi hakkında yeterli kaynak (yazılı bir belge) günümüze ulaşmamıştır. İznik çinileri üzerinde yapılan analizlerde çıkan sonuçlara göre % 80 üzerinde kuvarz içermektedir. Bu orandaki bir seramik çamurunun şekillendirilmesi, üretilmesi zordur. Bu sebeple böyle bir araştırma yapmak gerekliliği duyulmuştur. Ayrıca böyle bir araştırma, Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü Çini Anasanat Dalı öğrencilerine, ders materyali olarak İznik çinilerini daha yakından tanıtmak, eğitimi destekleyeceğinden, "İznik Fritli Çinilerinin Teknolojisinin Araştırılması" konulu projeye başlanmıştır.

Denemeler, ulaşılabilen yazılı kaynaklarda bulunan reçetelerle başlamıştır. Bu konuda yayınlanmış olan analizler, çamur reçetesi haline dönüştürülerek denenmiştir. Çıkan sonuçlar değerlendirilerek yeni reçeteler oluşturulmuştur. Çamurun kuru mukavemeti, plastikliği, sır ve bünye uyumu, su emmesini gözleyerek İznik fritli çamuruna en yakın sonucu verecek olan hammadde ve oranlarını saptamak hedeflenmiştir.

Seramikte fırın kaybı (zayıyatı) olan organik hammaddelerin yüksek ısıda yanarak bünyeden uzaklaşmasından dolayı kullanılan hammaddeleri tam olarak tespit etmek zordur. Bu organik hammaddeler, plastikliği arttırmak amacı ile kullanıldığı düşünülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda denemeler farklı organik hammaddelerle yapılmıştır.

Çini plakalar tahta kalıplara basılarak şekillendirilmiştir. Formlar ise torna üzerinde alçı kalıba sıvanarak şekillendirilmiştir. Ayrıca plastikliği arttırmak için reçete dışında ilave edilen kil, çamurun çarkta şekillendirilmesini kolaylaştırmıştır.

Denemelerde elde edilen sonuçlar değerlendirilerek, olumlu sonuç veren hammaddeler ile çalışmalar çoğaltılmalıdır; yeni organikler ve hammaddeler denenmelidir.

D.E.Ü.
Güzel Sanatlar Fakültesi
Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü
Çinincilik Ve Çini Onarımları Anasanat Dalı

İznik Fritli Çinilerinin Teknolojisinin Araştırılması

Desen zenginliği, renk özgünlüğü, çamur-sır-astar-boya uyumu, pişme derecesinin çok düşük olması v.b. özellikler Osmanlı dönemi İznik çinilerini, Dünya seramikleri arasında ön plana çıkarmaktadır. İznik çinilerinin üretimi hakkında yeterli kaynak (yazılı bir belge) günümüze ulaşmamıştır. İznik çinileri üzerinde yapılan analizlerde çıkan sonuçlara göre % 80 üzerinde kuvarz içermektedir. Bu orandaki bir seramik çamurunun şekillendirilmesi, üretilmesi zordur. Bu sebeple böyle bir araştırma yapmak gerekliliği duyulmuştur. Ayrıca böyle bir araştırma, Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü Çini Anasanat Dalı öğrencilerine, ders materyali olarak İznik çinilerini daha yakından tanıtmak, eğitimi destekleyeceğinden, "**İznik Fritli Çinilerinin Teknolojisinin Araştırılması**" konulu projeye başlanmıştır.

Denemeler, ulaşılabilen yazılı kaynaklarda bulunan reçetelerle başlamıştır. Bu konuda yayınlanmış olan analizler, çamur reçetesi haline dönüştürülerek denenmiştir. Çıkan sonuçlar değerlendirilerek yeni reçeteler oluşturulmuştur. Çamurun kuru mukavemeti, plastikliği, sır ve bünye uyumunu, su emmesini gözleyerek İznik fritli çamuruna en yakın sonucu verecek olan hammadde ve oranlarını saptamak hedeflenmiştir. Seramikte fırın kaybı (zaiyatı) olan organik hammaddelerin yüksek ısıda yanarak bünyeden uzaklaşmasından dolayı kullanılan hammaddeleri tam olarak tespit etmek zordur. Bu organik hammaddeler, plastikliği arttırmak amacı ile kullanılmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda denemeler farklı organik hammaddelerle yapılmıştır.

Yaptığımız uygulamalarda plakalar tahta kalıplara basılarak şekillendirilmiştir. Formlar ise torna üzerinde alçı kalıba sıvanarak şekillendirilmiştir. Ayrıca plastikliği arttırmak için farklı organikler denenmektedir. Proje bu doğrultuda devam etmektedir.

Yrd. Doç. Atilla Cengiz Kılıç
Arş. Gör. İrem Çalışıcı Pala
atilla.kilic@deu.edu.tr
irem.calisici@deu.edu.tr
0 232 238 90 75 (252-243)